

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 36.

V Ljubljani, sobota 13. februarja 1926.

Leto I.

Po konferenci male antante.

Zunanji ministri male antante so se sestali na enodnevno konferenco v Temešvaru. Mudilo se jim je zelo, vendar pravijo, da je konferenca uspela, dasi so ministri udeleženi državam »izmenjali svoje misli«, ne da bi v zunanjepolitičnih perečih vprašanjih napravili le en sam sklep.

Zato je ostala zadnja konferenca male antante precej neopažena in preko želja in ciljev male antante se razvijajo zunanjepolitični dogodki. Najznačilnejše na sedanjem zunanjepolitičnem položaju je pač dejstvo, da tudi pakt v Locarnu ni prinesel pomirjenja in iztreenja v zunanjem svetu. Govore sicer o razorožitvi, navidezno pripravljajo sicer tudi razorožitveno konferenco, sproti pa ustvarjajo toliko težav in zaprek, da je pač še daleč čas, ko bo dejansko svetovna javnost načela vprašanje vsaj delne razorožitve in vsaj delnega pomirjenja.

Angleški imperijalizem išče svojega torišča, francoski imperijalizem se bori za svoj vpliv in uspeh. V znamenju tega skritega, pa vendar vse zunanjepolitične pojave označujočem boju, se razvijajo dogodki dalje.

Okoli teh dveh grup se koncentrirajo evropske sile. Italija je že stopila po intencijah angleškega imperijalizma v angleško službo, izposlovala je zato zase precej ugodnosti v vprašanju vojnih dolgov, obenem pa zajamčila prostost v pogledu Balkana in njenih pretenzij v Sredozemskem morju.

Verujoč v silo svojega gospodarja, je Mussolini nastopil proti nemškim manjšinam v Južni Tirolski, zaupajoč zaščiti angleškega imperijalizma je z njemu lastno predrznostjo in ošabnostjo napadel Nemčijo.

Vsem državam pa povzročajo največje skrbi vprašanja sovjetske Rusije. Gospodarsko se jača, tudi najbolj sovražna država priznava veličanske uspehe nove državne ruske gospodarske politike, obenem pa s strahom zasledujejo zunanjepolitično orijentacijo sovjetske Rusije.

Češki zunanji minister dr. Beneš je v imenu svoje vlade izjavil, da bo češka republika priznala tudi pravno sovjetsko Rusijo, temu nasproti pa intrigira Rumunija za ustvaritev novega bloka, ki naj bi paraliziral zunanjepolitični vpliv sovjetske Rusije.

Neodločna in Rusiji nasprotna je politična orijentacija Jugoslavije. Sedanja vlada smatra, da bi pokrenjeno vprašanje priznanja sovjetske Unije moglo povzročiti v notranjosti države resne zapletljivosti, zato odlaga rešitev in išče prilike, da se izmota iz popolne osamelosti. Po obisku turskega zunanjega ministra je izgledalo, da bo tudi Jugoslavija izvršila predpriprave za priznanje sovjetske Unije, pod vplivom zunanje diplomacije pa je znova pokrenila ustvaritev balkanskega pakta. Boju proti sovjetski Uniji pa interesom evropskega veleimperijalizma naj služijo udeleženci tega balkanskega pakta.

Vsled teh nasprotujočih si tendenc in interesov doživljajo posamezne države resne krize. Finančno vprašanje Francije ugonablja vlado za vlado. Na Madžarskem povzročajo falzifikatorska afera najtežje skrbi in diktatorji pa diktator-

Popolno razsulo vlade in narodnega sporazuma. — Obznana.

Belgrad, 13. febr. Belgrajska javnost je včeraj govorila o razsulu ministrskega sveta, o demisiji vlade in o novih kombinacijah. Gotovo je, da je položaj kritičen ravno radi odnošajev med Pašičem in Radičem. Prav tako gotovo pa je tudi, da drži Pašič ključ k rešitvi krize močno v svojih rokah. Pašič bi še paktiral z radičeveci, toda brez Radiča, ki se je radikalom že preveč zameril. Na jutrišnji seji radikalnega kluba se bo Pašič meritorno izjavil o svojem razmerju do Radiča in o politični situaciji splošno. Del radikalov zahteva objavo protokola sporazuma med radikali in radičeveci, da se razvidi razlika med Radičevimi obveznostmi in njegovimi govori ter uvedbo obznane.

Belgrad, 13. febr. Narodna skupščina je včeraj radi pravoslavnega praznika Treh kraljev počivala. Pač pa se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je pričela ob desetih. Predsedoval ji je Pašič sam. Seja je trajala do dvanaestih. Šlo je predvsem za Radičev govor in o njegovih odnošajih do radikalne stranke. Seja so se udeležili skoro vsi ministri razen ministra za notranje zadeve Maksimovića, ki vodi svojo bolno ženo po svetu in ministra za socialno politiko Simonovića, ki se nahaja v Kragujevcu.

Seveda je bil navzoč tudi Radič, ki pa je sejo v spremstvu svojega nečaka Pavla Radića zapustil že po desetih minutah. Za njima sta zapustila sejo tudi radičevska ministra dr. Nikić in dr. Šuperina.

Po seji se je podal Pašič na dvor. Ko se je vrnil, se je vršila konferenca radikalnih ministrov.

Belgrad, 13. febr. S svojim predvčerajšnjim govorom je Radič politični položaj povsem zmešal. Radikali so zahtevali od njega, naj prekliče svoje izpade na različne osebnosti v radikalni stranki. Radič tega ni storil, kar je povzročilo najmučnejši vtis v radikalnih krogih.

Belgrad, 13. febr. Danes nadaljuje narodna skupščina proračunsko debato. Na dnevnem redu sta govora poslancev dr. Trumbića in Joze Jovanovića. Seja bo bolj pušta, ker je večina poslancev radi pravoslavni praznikov odpotovala domov in se vime šele v torek.

Belgrad, 13. febr. Srbsko zemljoradniško udruženje je izdalo komunique, v katerem odločno protestira proti izjavam ministra prosvete Stipe Radića, ki se tiče srbskega seljaštva. Radič, ki klečeplazi pred Pašičem, se je na zborovanju v Čapljini izrazil, da srbski seljak ne ljubi pljuga, temveč le puško in meč.

Čehoslovaška in sovjetska Rusija.

Praga, 13. febr. Pogajanja med Čehoslovaško in Rusijo za priznanje sovjetske Rusije potekajo povsem normalno. Vesti o prekinjenju

končnih dogovorov so brez podlage, ker Rusija dovoljuje Čehoslovaški v svoji državi ustanoviti poljubno število potrebnih konzulatov.

Boj proti militarizmu v Čehoslovaški.

Praga, 13. febr. Izvršilni odbor češke socialdemokratske stranke je izprožil odločno zahtevo, da se z letošnjim letom skrajša vojaška službena doba. Minister za narodno obrambo namerava zaradi tega sklicati zastopnike koaliranih

strank v zbornici ter jim pojasniti, zakaj tega sklepa ni mogoče izvesti in skrajšati vojaško službeno dobo. Povabil bo na to posvetovanje celo zastopnike generalnega štaba, če bo treba, da se bo koaliranim strankam lažje odločiti.

Proces proti morilcem sodruga Matteottija.

Rim, 13. febr. Rimski listi poročajo, da se proces proti morilec sodruga Matteottija prične 16. marca. Obtožba se glasi na krivce Dumini, Volpi in tovariše zaradi uboja v obteževalnih okoliščinah.

Pariz, 12. febr. »Corriere degli Italiani« objavlja pismo vdove poslanca s. Matteottija, ki so ga fašisti na krut način umorili, na predsednika porotnega sodišča v Chieti v katerem izjavlja, da ne pride k obravnavi zoper človeka, ki je umoril nje moža, češ, da so fašistični mogoteci ves proces spravili ob vsakršnen videz pravnega postopanja. S to parodijo sodnega postopka noče vdova Matteottijeva ineti nič opraviti ter bi spomin sodruga Matteottija le onečastila, če bi se od-

zvala povabila. Stališču vdove sta se pridružila tudi socialistična poslanca prijatelja umorjenca Modigliani in Gonzales. Zločinstvo se nadaljuje s tem, da so morali funkcionarji, ki so umor razkrili in zasledovali, zapustiti svoja mesta ter da so bili tisti, ki so umor dejansko zasnovali že zdavnaj pod posebnimi okolnostmi pomiloščenimi s politično amnestijo, dočim pred sodišče pridejo le tisti, ki so umor izvršili. Cela obravnava je torej nezmožna farsa. Udeležba na takem sodnem postopku bi pomenila le odobravanje zlorabe pravnega postopka ter bi Matteottijevim svojem in prijateljem izvila iz rok moralno pravico, da sporoče celemu svetu, da je proces pravno in moralno ničev.

družabni red. Le v nastajanju, rastenju in vedno kropkejšem uveljavljanju proletarijata vidimo rešitev, vidimo možnost mirnega, solidarnega življenja med narodi.

Enodnevna konferenca male antante ima le ta pomen, da je pokazala, kako malo zaupajo druga drugi male in velike kapitalistične države.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritičje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pečitna enostolpna vrsta 2-25 Din. Pri večjem številu objav popust.

PO DVOBOJU MUSSOLINI — STRESEMANN.

Berlin, 13. febr. Na govor dr. Stresemanna je Mussolini zopet govoril, vendar ne oizenzivno, marveč defenzivno. Svetovna politika je Mussolinijev prvi nastop obsodila in to zadostuje tudi dr. Stresemannu, ki je izjavil, da se na take govore ne izplača odgovarjati. Mussolini se je hotel namreč pokazati izzvanega in užaljenega, toda njegov govor je napravil deloma mučen deloma smešna utisk.

ITALIJA V FINANČNIH ŠKRIPCIH.

London, 13. febr. Demokratiški poslanec Paine je v angleškem parlamentu odločno nastopil proti ratifikaciji dogovora o uredbi italijanskih dolgov Angliji. Angleški javnosti je dobro znano, da Mussolini tajno pripravlja vojaške akcije, ki naj odvrnejo pozornost italijanskega ljudstva od težkega finančnega stanja. Večina demokratov in republikancev nastopi odločno proti ratifikaciji dogovora z Italijo.

NOVI SPREJEMI V ZVEZO NARODOV.

London, 12. febr. Sodrug Macdonald je vprašal v zbornici, če se misli v zvezo narodov sprejeti še dve drugi državi poleg Nemčije, ki sta vložili prošnjo za sprejem. Chamberlain je na interpelacijo odgovoril, da je pred sejo zveze narodov težko govoriti o tem, ker bi trpela avtoriteta Zveze narodov. Kljub temu se pa poroča z druge strani, da žele vstopiti v zvezo narodov še Poljska, Brazilija in Španija ter da namerava zveza narodov sprejeti Nemčijo, Poljsko in Brazilijo, Španijo pa zavrniti. Tak dogovor sta baje sklenili Anglija in Francija. Francija stori to, kakor izjavlja Briand, ker želi zblizanja z Nemčijo. Z ozirom na spor glede sprejema teh držav je pa verjetno, da se sklepanje o sprejemu odloži.

2.330.000 NEZAPOSLENIH V NEMČIJI Z 2.359.000 SVOJCI.

Berlin, 12. febr. Po statistiki je naraslo število nezaposlenih v Nemčiji v drugi polovici januarja na 2.330.000 oseb, ki imajo 2.359.000 svojcev. To so grozne številke, čeprav Nemčija znatno podpira nezaposlene.

POGROMI ZOPER JUDE V BUKAREŠTI.

Bukarešta, 12. febr. Nacionalistična mladina medicinske fakultete je po demonstraciji nastopila proti judovskim visokošolcem. Vojaška asistencija jih ni mogla očuvati napadov zbesnelih akademikov. Trije njih so bili ubiti.

Borza.

Danes notira Zagreb: 13.54—13.58 13.536 do 13.57). Italija 228.91—230 (228.97—230.17), London 275.65—277.85 (276.70—277.99), New York 56.75—57.05 (56.79—57.09), Pariz 211.71 do 213.71, Praga 168.32—169.32 (168.20 do 169.20), Dunaj 7.997—8.037 (8—8.04), Curih 10.9424—10.9924 (10.9544—10.9944).

Curih. Belgrad 9.125 (9.125), Budimpešta 72.70 (72.70), Berlin 123.60 (123.60), Italija 20.94 (20.94), London 25.257 (25.255), New York 519 (519.25), Pariz 19.14 (19.17), Praga 15.355 (15.365), Dunaj 73.05 (73.05), Carigrad 2.75 (2.75), Bukarešt 2.225 (2.225), Solija 3.65 (3.65), Atene 7.47 (7.42), Varšava 70.50 (70.50), Amsterdam 208.10 (208.12), Bruselj 23.60 (23.62), Kopenhagen 129.65 (128.85), Stockholm 139.15 (139.25), Oslo 106 (105.75).

Ali potrebuje delavstvo iskrene sloge.

Vsak socialista in razredno zaveden delavec, ki je pogledal v knjige znanstvenega socializma in ki praktično ali iz iskrenega opazovanja pozna trpljenje, zatiranje in bedo telesnih in duševnih delavcev, ki se gode nad njimi, ve, da je uspešen boj proti tem razmeram mogoč le tedaj, če se ti trpeči sloji, ne trapasti filozofi, združijo ter vodijo res razredno delavsko politiko. Od trapastih filozofov in kverulantov, ki nimajo sami trdnega črtnega poti, ki kolebajo kakor pijanee sedaj na desno sedaj na levo ter se vdajajo vplivom in instinktom raznih smešnih ali celo nizkotnih idej in ki ne vidijo načel, ne bo delavstvo nikdar privedeno na pravo pot razrednega boja.

Zavednemu socialistu mora biti program in razredni boj vse. Kakšen razredni bojevnik pa naj bo tisti, ki se ustraši drugačnega mnenja in si zaradi tega ne upa zagovarjati svojega prepričanja. Zaveden in prepričan socialist mora biti tako trden, tako značilen, da tudi v najtežji situaciji brani načela, brani svojo organizacijo, ko vendar ni nič lažjega za resnično zavednega delavca kakor stati in ostati na razredno bojnem stališču, stati in ostati v boju proti kapitalistični družbi ter ji v tem boju iztrgati vedno več svojih pravice iz jeklenih krempljev zase in za bodoče rodove.

To delo imenujemo politično gospodarska ofenziva proti kapitalistični buržuaziji in današnjemu družabnemu redu na podlagi naših minimalnih zahtev. Seveda to delo in delovanje samo ne zadostuje. Mi dobro vemo, da je pa glavna naloga socializma dovesti človeštvo tudi do novega svetovnega socialističnega naziranja, ki zahteva povsem pravičen družabni red, sloneč na popolni enakopravnosti človeštva.

S teh vidikov je mogoče graditi organizacijo, voditi razredni boj in razširjati z orožjem razrednega boja nov svetovni nazor o ureditvi človeške družbe.

Edino to je prava naloga delavskega in socialnega pokreta, obenem z izobraževanjem delavskega razreda. Zaveden socialist ne more hoditi druge poti, ker mora biti delavski pokret iskren in tudi njih zaupniki, kar je pa le takrat res, če med delavstvom in zaupniki vlada prava odkritosrčnost, iskrenost in zavest, da sloni zdrav delavski pokret le na teh lepih načelih in prijateljskih odnosih.

Uspehi boja delavskega razreda morejo se torej izdatneje pokazati šele takrat, ko se bo delavski razred pričel boriti v eni vrsti za svoje pravice, ko si bo segel v roke ter si prisegel odkritosrčno zvestobo v načelih in organizaciji ter v boju za svoje pravice; vse druge stvari, ki ga razdvajajo in ovirajo v boju, pa zavrgel kot kugo na telesu razrednega boja.

Ker delavstvo spoznava dosedanjo slabo pot, smo trdno prepričani, da nismo več daleč veselemu dogodku iskrenega zedinjenja proletarijata.

Carina in draginja.

Carina na uvozno blago in draginja hodita skupaj. Ako imamo visoko carino, tedaj imamo tudi draginjo. Posebno zdaj imamo visoko obrambno carino. Ta obrambna carina omogoča kapitalistom, da pod njeno zaščito prodajajo svoje produkte po zelo visokih cenah. Ta carina skoro izključuje produkte tujezemskih kapitalistov na našem trgu.

Resnice ne govori tudi oni, ki pravi, da bi ljudstvo živelo zelo poceni, ako se odpravi carina na uvozno blago, pridržijo se pa kapitalistični način blagovne produkcije in distribucije. Take trditve so ljudstvu pesek v oči.

Kapitalistični način blagovne produkcije in distribucije je tesno združen s carino in z draginjo. Kdor se odkritosrčno bori proti draginji, se mora logično bojevati za odpravo kapitalističnega načina blagovne produkcije in distribucije. Dokler postoji kapitalistični način blagovne produkcije in distribucije, bomo imeli draginjo, bomo imeli carino. Bojevati se proti draginji in priznati kapitalistični način blagovnega gospodarstva, pomeni uganjati burke in se norčevati iz ljudstva. Dokler imajo kapitalisti pod svojo oblastjo vsa producijska in distributivna sredstva in vire naravnih zakladov, toliko časa tudi oni določajo cene vsem produktom. To je tako jasno in razumljivo, kakor da za dnevom pride noč, za nočjo pa zopet dan. Odvisno je le od organizacije kapitalistov, v kakšni meri so zasluženi konzumenti, t. j. ljudstvo, ki je primorano kupovati produkte, ki jih potrebuje za svoje življenje. Ljudstvo ne more živo pod zemljo, od gladu umreti tudi ne mara, in tako je primorano kupiti produkte po cenah, ki so jih določili kapitalisti. Te resnice se kapitalisti prav dobro zavedajo. Zato tudi oni izpopolnjujejo svoje organizacije in tako povečavajo svojo izkoriščevalno silo. Kapital se osredotočuje z vsakim dnem. To pomeni, da posamezni kapitalisti vedno bolj bogate, širše ljudske mase vedno bolj obubožavajo. To posebno dobro opazujemo v Ameriki. Tamkajšnji kapitalisti so s pomočjo trustov, to je ogromnih kapitalističnih organizacij za blagovno produkcijo in distribucijo že davno odpravili skoraj vsako konkurenco. Nekaj kapitalistov se združijo v korporacijo, več teh korporacij pa v horizontalni trust, nato se pa zopet ti trusti izpremenijo v vertikalni trust, t. j. trust, ki se ne peča le s produkcijo ene vrste produkta, marveč ki raztegne svoje šape na vse strani kot ogromen polip svoje lovke in pritegne v svojo organizacijo sorodne industrije in podjetja. Delokrog take kapitalistične organizacije pa ni omejen le na eno deželo. Ko je organizacija dovršena v domači deželi, se raztegne preko meje na razne druge dežele in kontinente. Ena taka ogromna kapitalistična organizacija je n. pr. družba Standard Oil. Ta družba narekuje cene za naravno olje in produkte iz tega olja.

Njen delokrog se razteza tudi v skoro vse tuje dežele. Imamo mesni trust, trust za aluminij, sladkorni trust itd. Vsi ti trusti so izredno velike kapitalistične gospodarske organizacije, ki določajo cene svojim produktom. Takih trustov v večjem ali manjšem obsegu ne manjka niti v Jugoslaviji. Ti delajo v glavnem draginjo s pomočjo države.

Dunajske afere.

Glavno mesto nemške Avstrije doživlja stalno nove afere. Nedavno je stal v ospredju kršč. socialni minister za zunanje posle dr. Mataja. Javnost se je naslajala z njegovimi intimnimi vezami z Biederman-banko in njenimi akcijami. Ugotovilo se je, da je krščansko socialni prvak in minister uporabljal napačno ime **Mici Smid** za svoje transakcije, ki so mu donašale ogromne dohodek. Židovski ravnatelj je seveda radevolje kot ljubezljiv prijatelj krščansko-socialnega veljaka delal »Mici Smid« velike usluge. Na ravna posledica te grde in mučne afeve je pač bila, da je g. dr. Mataja demisijsiral in izginil iz vlade... Soc. demokrasko časopisje je objektivno prikazovalo to afero v svojem boju proti krščansko-socialni vladi. — Potem je prišla afera s ponarejevanjem francoskih frankov; člane klike, ki je vršila to grdobijo, je na molčečnost prisegel sam škof Zdravec... Na Dunaju, ki je še vedno tesno zvezan po sto in sto vezeh z bližnjo Budimpešto, so seve zopet socialni demokratje z vso tiskovno močjo pokazali na škofa Zdravca ki je kri krvi velike katoliške hijerarhije, ki ima povsod enake težnje, tako v Avstriji kot na Ogrskem. Krščanski socialci so besneli... Te dni se je rodila zopet afera, ki pa jo izrabljajo krščanski socialci proti socialnim demokratom, češ: pogledjte, kakšni so. Tudi naši klerikalni žurnali se napihujejo in hočejo natveziti javnosti, da je — socialna demokracija zapletena v to afero. Gre za nečedne manipulacije glavnega urednika »Abende«, ki je izrabljaj svoj položaj, da je od raznih židovskih bank in bankirjev iztisnil precej denarja. Socialna demokracija je pribila takoj, da se ta manever krščanskim socialcem ne bo posrečil, kajti »Mici Smid« je mogoča pač v klerikalni stranki, med socialnimi demokrati pa ne, kajti dnevnik »Abende« ni bil organ soc. dem. stranke niti glasilo soc. dem. delavskega gibanja. Če so se na Dunaju v velikem boju, ki ga vodi socialna demokracija proti nasilnemu, koruptnemu in gnilemu krščanskemu socializmu, postavili na stran socialne demokracije od časa do časa razni meščanski listi, je to njihova stvar; za pisavo teh in takih listov se ne more obdolževati — socialne demokracije.

Ugotovljamo to zategadelj, da se vidi: kaj vse uporablja naš klerikalni tisk, da bi umazal socialistično gibanje; in da »Slov. Narod«, nekdanje glasilo antiklerikalnih mož kova pokojnega dr. Ivana Tavčarja, caplja za klerikalci... sprožiti petelina, da bi bila kroglja pol tako hitro tam.

„Poslal ga bom Cratchitovin!“ šepeta Scrooge, si mane rroke in kmalu od smeha počni. „Ne smejo vedeti, kdo ga pošilja. Dvakrat tako velik je ko Drobni Tim. Joe Miller²⁶ ni nikdar napravil takšne šale!“

Ko piše naslov, se mu roka trese, a napiše ga vendarle za silo in gre po stopnicah, da odpre vrata na ulico in počaka na prihod perotinarjevega sluga. Ko stoji in čaka, mu obvisi oko na trkalcu.

„Ljubil ga bom, dokler bom živ!“ vzklikne Scrooge in ga poboža. „Komaj sem ga prej kdaj pogledal. Kako pošten izraz v obrazu! Čudovit tkalec! — Evo purana! Hola, hoj! Kako se imate? Vesel Božič!“

To vam je bil puran! Ta ptič ni mogel stati na svojih nogah; kakor bi trenil, bi bilo po njih v eni minuti — ko palice pečatnega voska!

„Nemogoče je, to nesti v Camden Town,“ pravi Scrooge. „Najeti morate voz.“

Hehetanje, med katerim je rekel to, in hehetanje, med katerim je plačal kočijo, in hehetanje, med katerim je poplašal dečka, se da meriti le s hehetanjem, med kojim je spet sedel v naslonjač in se smejal, dokler mu niso solze privrele.

(Dalje pri.)

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

„Tu so vrata, skozi katera je vstopil duh Marleyev! Tu je kot, kjer je sedel duh letošnjega Božiča! Tu je okno, kjer sem videl potujoče duhove! Vse je prav, vse je res, vse se je zgodilo. Ha, ha, ha!“

Za človeka, ki se ni smejal toliko let, je bil to krasen smeh, izboren smeh! Oče, dolge, dolge vrste zvonkih smehov!

„Ne vem, katerega je!“ dé Scrooge. „Ne vem, kako dolgo sem bil med duhovi. Ne vem nič. Sem kakor novorojenček. Nič ne dé, nič me ne skrbi. Rajši sem otrok. Hola, hoja, hop!“

V njegovem zanosu ga prekinejo zvonovi, ki zvonijo, da še nikdar tako. Zvenk, brenk, bije, bim, bom, bam. Bam, bom, bim; bije brenk, zvenk! Divno, divno!

Dirja k oknu, ga odpre in pomoli glavo vun. Nobene megle, nobene motnjave; jasno, svetlo, vedro, dražljivo, mrzlo; mrzlo, da polje v žilah kri; zlasti solčni žarki, nebeško lepo nebo, ljubek, čist zrak, veselo zvonjenje. Oj, divno! divno!

„Kaj je danes?“ zavpije Scrooge na cesto nekemu dečku v prazni obleki, ki se je morda obotavljal, da se ogleda.

„Ho?“ se začudi deček na vso moč.

„Kaj je danes, čedni dečko?“ vpraša Scrooge v drugo.

„Danes!“ odgovori deček. „No Božič!“

„Božič je!“ dé Scrooge pri sebi. Nisem ga zamudil. Duhovi so opravili vse eno noč. Morejo vse, kar hočejo. Seveda morejo, seveda morejo. Haló, dečko!“

„Haló!“ se oglasi deček.

„Ali veš za prodajalno perotinarja v drugi ulici na voglu?“ vpraša Scrooge.

„Kako ne bi vedel!“ odvrne mladec.

„Brihten deček!“ pravi Scrooge. „Izreden deček! Ali veš, če so že prodali purana, ki je visel tam? — Ne mali, veliki puran!“

„Tako velik ko jaz?“ se odreže deček.

„Kako prelesten deček!“ pravi Scrooge. „Užitek je, z njim govoriti. Da, da, lepi deček!“

„Še visi tam,“ odvrne deček.

„Še visi?“ dé Scrooge. „Pojdi in ga kupi!“

„Ne boste me!“ zakriči deček.

„Ne, ne,“ pravi Scrooge, „mislim resno. Pojdi in ga kupi ter jim povej, da ga prinesejo sem, da jim bom naročil, kam naj ga spravijo. Pridi nazaj z nosačem in dal ti bom šiling. Pridi z njim prej ko v petih minutah in dam ti pol krone.“

Deček odfrči kakor kroglja. Še hitro bi moral

Šport.

Mednarodni roketi o Veliki noči. Čas za deželne tekme v roketu med Nemčijo in Švico je določen sledeče: Veliki petek v Lipskem, Velikonočno nedeljo v Magdeburgu in Velikonočni ponedeljek v Hallu o/S. — Jak.

Plavalni šport po zimi. Čudno zveni to, če pomislimo, da se dobe pri nas ljudje, ki se še poleti boje vode. In vendar se večkrat čita, da je ta in oni v hudem zimskem času preplaval reko.

Zalibog se pri nas v splošnem premalo ceni vrednost telesne nege, za kar je zlasti potrebno kopanje v poletnem času. Kopanje je po mnenju mnogih zdravnikov najbolj zdrava telesna nega in vaja.

Plavalni šport lahko prištevamo k najbolj zdravim športnim panogam. Priporočljivo bi bilo, da bi se naj v poletnem času dala možnost in prilika vežbanju te športne panoge. Kopanje na prostem v zimskem času pa ni priporočljivo, ker je življenjsko nevarno, in sicer zato, ker mora telo pri tem oddati preveč toplote. S tem pa ni rešeno, da se v zimskem času ne smemo koptati. Paziti moramo na to, da ima voda primerno temperaturo, približno 16 stopinj.

V večjih mestih, kjer žrtvujejo tudi gmotno veliko več za zdravje, kjer imajo več smisla za zdravi šport, se dobe veliki bazeni, ki omogočajo, da se človek lahko tudi pozimi koplje, seveda v vodi s primerno temperaturo. Morda se bodo tudi pri nas enkrat zavedali velike koristi take naprave, čeprav nimamo dosti upanja.

Trbovlje.

O redukciji delavstva, je prineslo »Jutro« z dne 10. t. m. prav demokratiško zavito članico, s kojom skuša opravičiti TPD ter zvaliti krivdo na delavske zaupnike, češ, da so i oni pri redukciji sodelovali, kar pa je podla laž. Mi bi samo vprašali, v katerem slučaju je bila redukcija zelo umestna in kdo se čuti tako srečnega, ker ga je vrgla TPD na cesto po 20 letni službi brez penzije. O tem naj se dopisnik »Jutra« informira pri delavstvu in ne v glavni pisarni družbe. Res pa je, da

so delavski zaupniki vložili oster protest proti redukciji pri centralnem ravnateljstvu ter razložili položaj in mišljenje delavstva. A centralno ravnateljstvo je ostalo gluho in topo. Kljub protestu se izvedlo redukcijo brez predhodne obravnave, katera naj bi ugotovila, ali je redukcija potrebna ali ne. Kar se pa tiče omenjenih razgovorov s. Krušiča, je jasno, da so ostrejši, in da so tudi v resolucijah, ki jih je delavstvo na shodih sprejelo, prav jasno označene tudi zahteve delavstva, da se more reducirati le one, ki imajo zagotovljeno dvojno ali celo trojno existenco, nikakor pa ne onih, ki so samo navezani na skromni zaslužek pri rudniku. In takšnih je dovolj. Drugič se pa naj popolnoma omeji nadurno in nedeljsko produktivno delo, kakor tudi horendni dobiček TPD. Potem bi bila po našem mnenju vsaka redukcija nepotrebna. Razumem, da hoče »Jutro« opravičiti TPD pred javnostjo ter naprtiti odgovornost drugim, ki so najmanj krivi, a naše delavstvo predobro pozna lažnjiva »Jutrova« poročila in jim ne naseda. Gospodje se pa boje, ker rudarji stopajo v ofenzivo.

Celje.

Vse sodruge opozarjamo tudi tem potom na okrožno konferenco, ki bo v nedeljo, 14. t. m. dopoldne v Celju, pri »Zelenem travniku«. Nujno potrebno je, da se zaupniki zberemo na konferenco, da pregledamo položaj in ukrenemo vse potrebno v svrhu konsolidacije našega gibanja. Pri volitvah za Delavsko zbornico se je proletarijat v našem okraju sijajno izkazal. Znamenje, da je zavest med našim delavstvom trdna in nepokolebljiva. Sedaj, ko se gibanje zopet dviga, ko zopet rastemo, ker smo našli zopet pot v enotne organizacije, sedaj na delo, da pokažemo tudi v tem pogledu, da zna naš proletarijat marširati na čelu gibanja, biti po svojih močeh prvi tudi pri tem delu. Zlasti moramo pokazati svojo vneto pri delu za naš dnevnik. Vsak bralec »Delavske Politike« v Celju priznava, da nam je bil ta list potreben, da mu »Del. Politika« ugaja, da jo rad čita. Za razširjanje »Del. Politike« moramo na nedeljski konferenci organizirati vse potrebno, jo zanesti v stebri delavski dom. Nedeljska konferenca naj se vrši v znamenju dela in zaupanja.

Kamnik.

Naši delavci se polagoma zopet vračajo k delu v organizacijah. Zlasti za kulturno zvezo »Svoboda« vlada veliko zanimanje. Tu smo že imeli prav lep pokret, pa ga bomo še imeli. Volitve za Del. zbornico so oživele naše vrste, p a nočemo ostati le pri tem. Delali bomo naprej, da se pokažemo vredne. V nedeljo imamo pri nas okrožno konferenco. Na tej konferenci bomo sklepali in ne samo sklepali, tudi delali, da se utrde naše postojanke. Oživeti hočemo organizacijsko delo ter razširiti naš dnevnik »Delavsko Politiko«, ki se pri nas z navdušenjem čita, ker vidimo, da se uspešno in pogumno tepe za naše pravice. Glede razširjenja »Delavske Politike« kanimo izvršiti celo sistematično akcijo, s tem, da bomo obiskali vse za naše ideje dovzetne delavce, da se nanjo naročijo. In to ne samo v Kamniku, nego razširili bomo svoj delokrog tudi v okroju, da pridobimo ljudi za našo stvar in za naš list. Vse kamniške sodruge vabimo, da se udeležijo konference in da pomagajo pri delu.

Iz Litije.

Naši zaupniki dobivajo redom sledeče dopise: »Krajevna organizacija SDS v Litiji. Spoštovani prijatelj! Razumljivo je, če hoče posameznik uspešno v svojem poklicu napredovati, mu je neobhodno potreben dobro informiran časopis. Predvsem je potrebno, da smo danes ko v lastni državi sami sebi režemo kruh, dobro poučeni v gospodarskih, socialnih in političnih prilikah. Krajevna organizacija si je nadelala nalogo čim bolj razširiti v svojem delokrogu v zgoraj navedene svrhe list »Domovina«. Blagovolite vzeti na znanje, da smo iz prispevkov požrtvovalnih članov krajevne organizacije naročili in plačali za Vas »Domovina« za četrt leta. Prepričani ste lahko, da vam bo list »Domovina« v vsestranski korist s svojo vsebino, pri kateri sodelujejo prvovrstni strokovnjaki. V nadi, da bodete po preteku tega četrt leta postali zvest bralec in naročnik

»Domovine« beležimo z demokratičnim pozdravom. — Pečat stranke brez podpisa. — Delavci! Na ta pisma odgovorite tako, da se naročite na »Delavsko Politiko«. Ako eden težko plača naročnino sam, vzemite se dva skupaj! Delavci! V naše domove edino »Delavsko Politiko«, »Delavec«, »Pod lipno« in »Konzument«. — Litijski delavec.

Mežica.

Čeprav se iz našega kraja malo piše, vendar se tukajšnje delavstvo pridno giblje. Meziška »Svoboda« kaže v zadnjem letu zelo lep napredek. Vsi odseki: telovadni, dramatični in tamburaški, se med seboj kosajo, kateri bo boljše. Tudi strokovno organizacijo so zopet ustanovili. Politizira se pa malo kje toliko, kot v Mežici. Socialistična stranka v Mežici nima — pravijo — veliko članov, ampak »Jug. soc. dem. stranko« (Bernotovec), ti pa ti! Ti imajo za seboj kar celo Mežico! In zato ni čuda, da vodijo vso meziško politiko. Oni so povsod: v »Svobodis«, v »Konzumu«, v »strokovni« organizaciji, povsod pač. Njim je lahko, saj imajo tako strašno veliko članov, mi pa, o kakaj bi mi... V resnici se pa le beru tovece vidi samo, ko gre za razdirati in obrekovati. Kar ne morejo oblatiti z jezikom, pa pošljejo še v svoj lajzburnal »Naprejs«, kateri, kakor veste, je vodil hudo borbo za volitve v Delavsko zbornico in tudi tako sijajno »2600 glasovi zmagal!!!! In ti tiči mislijo, da nas bodo razbili. Jok! Mi delamo preko njih. Mi vemo, da se bo delavstvo rešilo le s treznim in stvarnim delom, ne pa z blatenjem in demagogijo. Svetujem vsem, ki so zadovoljni z današnjim kapitalističnim izkoriščanjem in ki mislijo, da je glavno blatenje posameznika ali celote, naj vstopijo v Bernotovo stranko »Jugoslavije« in naj se naročijo na njeno vredno glasilo »Naprejs«. Kdor pa hoče sodelovati v borbi za boljšo bodočnost, naj vstopi v kult. zvezo »Svoboda« in v druge socialistične organizacije in jih naroči, danes edini socialistični dnevnik, »Delavsko Politiko«. Pika.

ISKALCI ZLATA! ISKALCI ZLATA!

Leta 1849 se je bliskovito raznesla po celem svetu vest:

zlato

se je našlo v Kaliforniji. Stotisoče ljudi je pohitelo tja v divjem begu za srečo. Mnogi so jo našli.

Vam ni treba več iskati zlata po Kaliforniji in Avstraliji. Zadostuje, da si ob potrebi kupite

ZLATOROG

terpentinovega mila

kajtl vsak tisoči komad vsebuje

zlatnik po 10 frankov

Poizkusite svojo srečo!

Mnogo zlatnikov se je že našlo. Iščite ga tudi!

Produktivna zadruga knjigovozov in sorodnih strok

v Ljubljani, Igriška ulica št. 7

se priporoča cenj. občinstvu, društvom, delavskim organizacijam in institucijam za vsa v knjigovozsko stroko spadajoča dela. Izvršitev točna! 94 Cena najnižje!

Sodruge

Valentinu Marinkotu

in njegovi izvoljeni družici v življenju

Ivanki Dermastja

v Šmartnem pod Šmarno goro ob priliki njihove združitve za skupno življenjsko pot ključemo:

„Naj vedno srečni bodo, vsi nedeljni dnevi Vaši, Vam želimo — ljubljanski“ — „Svobodaši“.

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatik. Otroški vozički različnih vrst po čudovito niski ceni. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zime. Prodaja tudi na obroke.

Ceniki franco!

„TRIBUNA“ F. B. L.

tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 82

Poslovne knjige

lično črtane, v fini trpežni vezavi Vam dobavi najceneje knjigovoznica in črtalnica

A. JANEŽIČ, LJUBLJANA, Florjanska ulica 84

Naročajte in širite „DEL. POLITIKO“!

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretno raznašalec oz. kolporterje. Oglasiti se je pisмено na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 23

Za Hrastnik in okolico

iščemo raznašaleca za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku. 70

Čevlje

na obroke proti jamstvu dobite pri tvrdki M. Trebar, Ljubljana, sv. Petra cesta 6. 96

Gospodična

išče malo mesečno sobo v bližini Tržaške ceste. Vpraša se v upravi »Del. Politike«. 97

Knjiga

Knafličev »SOCIALIZEM« se kupi. Ponudbe na upravo lista. 85

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn Ljubljana, Poljanska c. 8 (preje Henrik Korn)

Krovce, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelvodov. Kopalniške in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, hrvo lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škalle) za konzerve.